

199
"Nereden gelirse gelsin, ister bize uzak ve kofit milletlerden gelsin, gercegin gerçelligini benimsemekten ve ona sahip olmaktan utunmamalıyız. Çünkü gercegi arayan için ondan daha degerli bir sey yoktur."

"El Kindi"

Aradığımız Anlayış

Sanyorum ki bu deyişi anlatılmadık için, sahibinin icim olduğuna ve hangi dönemde yaşadığına bir bakmalıyız. Bu sayede kendisinin demek istediğini daha açık bir şekilde kavrayabiliriz.

İlk Müslüman filozof olarak zihninde yer eden bu adamın yaşadığı dönemde, bana öyle geliyor ki, fıkı günümüzde olduğu gibi bilgiyi üretmek, yaşama entegre etmek ve bu yolla yükselmeye çabalamak hususlarında başı geçen toplum kendisinininki değildi. Onu bizden saydığım için günümüzde olduğu gibi diyebilirim, çünkü biz de şu anda bilginin kendisiyle, onunla yapılabilecek atılımlara ve yeniliklere, diğer bir deyişle teknolojik ilerlemelere ve bunlarla birlikte yaşamaya alışmada en azından birtokim toplumların çok ama çok arkasındayız.

El Kindi'nin yanısıra, İbn-i Sina'lar, Farabi'ler yani bir bağlamda İslam felsefesinin paydaşları olan bu insanların dünyasında, bilgiye hükmedenler kendi milletlerine mensup değildi. "Bilgiye hükmetmek" zorla Bacon'ci oldu. Bu insanların, yani düşünürlerin ve onun tekelindeki uğraşlarının doğup geliştiği medeniyet olan Antik Yunan insanların bilgiye bakışı Bacon'unkinden çok farklıydı. Bu insanlar bilmeyi sevmezdi. Bildiklerini hayatlarına aktarmaları ve bu yolla endemli olmaya çalışırlardı. Bu medeniyetin biriktirdiği zenginlikleri, ortaya koyduğu eserleri anlayabilmek ve bundan sonra bir potada hepsini eriterek özgün bir anlayış oluşturmaya çalışmak, işte bu İslam filozoflarının temel olarak yaptığıydı. Onlar şu gibi Yunanca okuyup, eserleri kendi dillerine çevirirken hiç gıcık olmadılar. Bilginin temsilcisi olan o topraklara sürekli girip çıktılar. Bunu matematik öğrenmek için İtalya'dan Misir'la gelen Fibonacci de yaptı, sıhhat ilminde uzlaşma aşkıyla yapan tutuşan Avicenna da. Yıkıcı yaklaşımın aksine bu yapıcı, bütünleştirici anlayışla en sonunda kendi yollarını çizdiler ve medeniyetlerini tüm dünyaya hakim kıldılar. İslam dini ve felsefesi kısa bir zamanda bu denli

yükselmesini bu olayıya borçludur.

199

Günümüzde Amerika Birleşik Devletleri ve bazı önde gelen Avrupa devletleri Tıp alanında önemli gelişmeler kat ediyor ve bu alanda ilk anılan isimler oluyor. Ancak örneğin Amerika, belkide yüzyıllardır süregelen doğal tedavi yöntemlerini almak için Tibet'te bulunan kişilerle konuşmaya ve bilgi almaya gitmeye çekinmiyor. Avrupa'nın önde gelen hastahaneleri son yıllarda doğum yeri Çin den Akçanktır. tedavisi ile ilgili birimler kurmaya ve araştırmalar yapıp kendi hastahanelerinde bu tedaviyi verme konusunda hiç bir utangaçlık duymuyor. Çok daha özele girecek olursak, Erzurum şehrinin futbol kulübünde forma giyen Alman Lenart Thy hacanet uygulayabiliyor. Hen ülkeler arasında, hem de son örnekteki gibi bireyler arasında görüyorsunuz ki bu tamamen bir olayış meselesi.

Bu günlerde bizim dini, milli, dahlaki- 'hatta ve hatta siyasi görüşümüzden dolayı insanların yaptıkları fikri ve zikri atılımlara karşı bir hına duyuyoruz. Onları reddediyor, dinlenmeye şans vermeden koruyoruz. Eğer böyle giderse bir dönem İslam filozoflarının kültürümüzü aktardığı o yüksek basamaklara yalnızca aşağılardan bakarız.

Çok yakın zamanda Yeni Zelanda'nın Christchurch eyaletinde meydana gelen insanlık dışı terör saldırısının ardından Yeni Zelanda başbakanının ferrina ve konuşmalarına bakın. Değerlerine direkt bir saldırı yapılan Müslümanların acılarını hafifletmek ve terör güvenli bir ortamda hayatlarına devam edebilmelerini sağlamak için, konuşmasına Peygamberimizin o derin anlamlı yüklü mehtiş sözlerinden birini söyleyerek başlayabiliyor, 'dinimizin simgeleridir, onları ezan okutabiliyor, bir diğeri başörtü takabiliyor. Ve bir de yaklaşık 10 yıl önce şehrimizdeki bir din adamına gösterilen aşkin saldırıyı hatırlıyordum.

②

Bizim beğenmediğimiz, sürekli keralayıp kötü ithamlarda bulunduğumuz bu insanlar, Yeni Zelanda'daki bu uzaco olayın ardından Manchester Şehrindeki, İngiltere'deki camilerde Müslüman vatandaşları (kötüceğleri) lain nöbet tutup onlara güven verebiliyor. Ancak biz Şehrımızdaki tek Hıristiyan kilisesinin rahibi öldürüldüğünde sesimizi dahi alkanmıyoruz. İbadethanelerinin önüne çiçekler koyup, onlar lain da etmiyore vesayre.

Denek istediğim lainde bulunduğumuz ülkelerin, milletlerin, dini anlayışların, örfi adabların, konuştuğumuz dillerin ve bu ağıt kimliğimizi oluşturan öğelerin üstünde hepimizin insanoglu olgudur. İbn Haldun, Coğrafya ~~kodendir~~ der. Biz hem bu dereneğe yan veren El-kindî deyişindeki gibi bilgi hususunda hem de diğer beşeri unsurlarda anlayışımızı değıstirmeyi, yenileney isek, Coğrafya kodun ötesinde, keder olacaktır.

Medeniyetimizi en üst noktaya taşıyan insanlar bu olayla hareket etmişti - Şimdi biz belki bu zihin yapısından çok uaktayız, ancak qaltır ve acabalasak yeniden bu insancıl anlayışa kavşabilir ardından da hem kendi medeniyetimizi hak ettiği noktaya taşıyabilir hem de tüm dünyaya getirebildiğimizi koda ışığı getirerek; geleceğin her şey ve herkes için daha parlak olmasını sağlayabiliriz.

Bütün dünyanın insanları! Birleşin!